

32001L0102

10.1.2002

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 6/45

SMĚRNICE RADY 2001/102/ES

ze dne 27. listopadu 2001,

kterou se mění směrnice 1999/29/ES o nežádoucích látkách a produktech ve výživě zvířat

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na směrnici Rady 1999/29/ES ze dne 22. dubna 1999 o nežádoucích látkách a produktech ve výživě zvířat⁽¹⁾, a zejména na čl. 10 písm. a) uvedené směrnice,

s ohledem na návrh Komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnice 1999/29/ES stanoví, že krmné suroviny mohou být uváděny do oběhu ve Společenství, pouze pokud jsou nezávadné a v přiměřené tržní jakosti.
- (2) Výraz „dioxin“ zahrnuje skupinu 75 kongenerů polychlorovaných dibenzodioxinů („PCDD“) a 135 kongenerů polychlorovaných dibenzofuranů („PCDF“), z nichž 17 je toxických. Nejtoxičtějším kongenerem je 2,3,7,8-tetrachlordibenzo-p-dioxin (TCDD), který byl Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny a jinými uznávanými mezinárodními organizacemi klasifikován jako lidský karcinogen. Vědecký výbor pro potraviny („SCF“) spolu se Světovou zdravotnickou organizací („WHO“) došel k závěru, že dioxiny nemají karcinogenní účinek, pokud jejich obsah nepřekročí určitou úroveň. K jiným nepříznivým účinkům, jako je endometrióza a neurobehaviorální a imunosupresivní účinky, dochází při mnohem nižších koncentracích, a jsou proto důležité pro stanovení přípustné dávky.
- (3) Polychlorované bifenylly („PCB“) tvoří skupinu 209 různých kongenerů, které mohou být podle jejich toxikologických vlastností rozděleny do dvou kategorií: 12 kongenerů vykazuje toxikologické vlastnosti podobné dioxinům a jsou proto často označovány jako „polychlorované bifenylly typu dioxinů“. Ostatní polychlorované bifenylly nejsou toxické jako dioxiny, ale mají odlišný toxikologický profil.
- (4) Každý kongener ze skupiny dioxinů nebo polychlorovaných bifenylů typu dioxinů má jinou úroveň toxicity. Pro posuzování toxicity těchto různých kongenerů a pro snadnější hodnocení rizik a provádění kontrol nad dodržováním právních předpisů byl zaveden pojem

faktor toxické ekvivalence („TEF“). To znamená, že analytické výsledky týkající se všech 17 kongenerů ze skupiny dioxinů a 12 kongenerů ze skupiny polychlorovaných bifenylů typu dioxinů jsou vyjádřeny jednou měřitelnou jednotkou: „koncentrace toxického ekvivalentu TCDD“ („TEQ“).

- (5) Dioxiny a PCB jsou mimořádně odolné vůči chemickému a biologickému rozkladu a proto přetrvávají v životním prostředí a hromadí se v krmivovém a potravinovém řetězci.
- (6) Rozšiřování dioxinů, polychlorovaných bifenylů a polychlorovaných bifenylů typu dioxinů v životním prostředí způsobuje kontaminaci podloží, postihující veškeré suchozemské rostliny přímo zkrmované nebo používané jako krmné suroviny i vodní krmivový řetězec. Totéž platí pro půdu, která může kontaminovat krmné suroviny nebo být přímo požitá zvířaty. Kromě kontaminace podloží může dojít k přímému náhodnému znečištění krmných surovin v důsledku místního vypouštění dioxinů z průmyslových činností, kontaminace krmných surovin během jejich výroby, zpracování či přepravy anebo protiprávního jednání či chybného řízení při výrobě krmiv.
- (7) Působení dioxinů na člověka pochází z více než 90 % z potravin. Potraviny živočišného původu obvykle představují asi 80 % celkového působení. Dioxiny obsažené ve zvířatech pocházejí především z krmiv. Proto jsou krmiva a v některých případech i půda považovány za potenciální zdroje dioxinu.
- (8) Vědecký výbor pro potraviny přijal dne 30. května 2001 stanovisko k posuzování rizika dioxinů a polychlorovaných bifenylů typu dioxinů v potravinách. Jedná se o aktualizované stanovisko vycházející z nových vědeckých poznatků, které výboru došly po přijetí stanoviska k této otázce ze dne 22. listopadu 2000. Vědecký výbor stanovil přípustnou týdenní dávku („PTD“) dioxinů a polychlorovaných bifenylů typu dioxinů na 14 WHO-TEQ/kg tělesné hmotnosti. Odhady působení ukazují, že významná část obyvatelstva Společenství přijímá prostřednictvím potravin vyšší než přípustnou dávku.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 115, 4.5.1999, s. 32.

- (9) K ochraně spotřebitelů je proto důležité a nezbytné snížit působení dioxinů na člověka prostřednictvím konzumace potravin. Jelikož kontaminace potravin přímo souvisí s kontaminací krmiv, je nutné přijmout koordinovaný postup zaměřený na snížení výskytu dioxinu v potravinovém řetězci, tzn. od krmných surovin přes zvířata produkující potraviny až k člověku. Zavedení opatření týkajících se krmných surovin a krmiv je proto rozhodujícím krokem ke snížení příjmu dioxinů u lidí.
- (10) Vědecký výbor pro výživu zvířat („SCAN“) byl požádán o radu ohledně zdrojů kontaminace krmiv dioxiny a polychlorovanými bifenyly včetně polychlorovaných bifenyly na zvířata produkující potraviny, přenosu těchto sloučenin do potravinářských výrobků živočišného původu a jakéhokoliv vlivu dioxinů a polychlorovaných bifenyly přítomných v krmivech na zdraví zvířat. Dne 6. listopadu 2000 vědecký výbor přijal stanovisko, v němž uvedl, že nejvíce kontaminovanými krmnými surovinami jsou rybí moučka a rybí olej, přičemž více kontaminované jsou produkty pocházející z Evropy. Živočišný tuk byl označen jako další nejvýznamněji kontaminovaná krmná surovina. Všechny ostatní krmné suroviny živočišného nebo rostlinného původu vykazovaly poměrně nízkou úroveň kontaminace dioxinem. Objemná krmiva vykazují různou úroveň kontaminace dioxinem v závislosti na zeměpisné poloze, stupni kontaminace půdy a působení zdrojů znečišťujících ovzduší.
- (11) Za účelem omezení dopadu znečištění životního prostředí na kontaminaci krmných surovin by měla být přijata opatření ke snížení přítomnosti a uvolňování dioxinů v životním prostředí. SCAN doporučil, že by se měl klást důraz zejména na omezení dopadu nejvíce kontaminovaných krmných surovin na celkovou kontaminaci stravy.
- (12) Maximální obsahy dioxinů a polychlorovaných bifenyly typu dioxinů by měly být odpovídajícím nástrojem zabráňujícím nepříjemně vysokému působení na zvířata a distribuci krmiv s nepříjemně vysokou úrovní kontaminace, například v případě jejich náhodného znečištění nebo vystavení. Stanovení maximálních obsahů je kromě toho nezbytné pro zavedení systému kontrol nad dodržováním právních předpisů a zajištění jeho jednotného používání.
- (13) Opatření založená výhradně na stanovení maximálních obsahů dioxinů a polychlorovaných bifenyly typu dioxinů v krmivech by sama o sobě pro snížení působení dioxinů na člověka nebyla dostatečně účinná, ledaže by stanovené obsahy byly tak nízké, že velká část dodávaného krmiva by musela být prohlášena za nevyhovující pro zvířecí spotřebu. Obecně se uznává, že k dosažení aktivního snížení přítomnosti dioxinů v krmivech musejí být maximální obsahy provázeny opatřeními podporujícími aktivní přístup, který spojuje stanovené a cílové limity pro krmiva s opatřeními na omezení emisí. Cílové limity udávají obsahy, kterých je třeba dosáhnout, aby se působení těchto látek na většinu obyvatelstva nakonec snížilo pod přípustnou týdenní dávku stanovenou Vědeckým výborem pro potraviny. Stanovené limity jsou pro příslušné orgány a hospodářské subjekty nástrojem k odhalování případů, kdy je vhodné zjistit zdroj kontaminace a přijmout opatření k jejímu snížení nebo odstranění, a to nejen v případě nedodržení této směrnice, ale také při zjištění obsahů dioxinů významně převyšujících obvyklé obsahy v podloží. V důsledku toho dojde k postupnému snižování obsahu dioxinů v krmivech a nakonec i k dosažení cílových limitů. Doporučení Komise týkající se této záležitosti je proto určeno členskými státy.
- (14) I když z toxikologického hlediska by se maximální obsah měl vztahovat na dioxiny, furany a polychlorované bifenyly typu dioxinů, v současné době jsou vzhledem k velmi omezeným dostupným údajům o rozšíření polychlorovaných bifenyly typu dioxinů stanoveny maximální obsahy pouze pro dioxiny a furany. Sledování však bude pokračovat, a to zejména pokud jde o přítomnost polychlorovaných bifenyly typu dioxinů, aby mohly být stanoveny maximální obsahy těchto látek.
- (15) Nepřípustný obsah dioxinů v krmivech by se měl posuzovat s ohledem na současnou úroveň kontaminace podloží, která se u jednotlivých krmných surovin liší. Stanovená maximální úroveň by měla být přísná, ale realistická s přihlédnutím ke kontaminaci podloží.
- (16) S cílem zajistit, aby všechny hospodářské subjekty potravinového i krmivového řetězce vyvinuly maximální úsilí a učinily vše potřebné pro omezení přítomnosti dioxinů v krmivech a v potravinách, by se použitelné maximální obsahy měly po určité době přezkoumat za účelem jejich snížení. Do roku 2006 by se mělo dosáhnout celkového snížení působení dioxinů na člověka nejméně o 25 %.
- (17) Krmné směsi a krmné suroviny rostlinného původu obvykle neobsahují vyšší koncentrace dioxinů. Jelikož krmné suroviny rostlinného původu jsou zdaleka nejdůležitějšími složkami krmné dávky mnoha druhů zvířat, měl by být stanoven maximální obsah i pro tyto krmné suroviny. Čím je metoda analýzy citlivější, tím je kontrola dioxinů nákladnější a časově náročnější. Protože je důležité analyzovat co nejvíce vzorků, jsou navrhované maximální obsahy o něco vyšší než běžné koncentrace podloží, neboť představují horní hranici.

- (18) Je nanejvýš důležité snížit celkovou úroveň kontaminace krmiv dioxiny. Proto je nezbytné zakázat míchání krmných surovin nebo krmiv splňujících maximální obsah s krmnými surovinami nebo krmivy, které tyto maximální obsahy překračují.
- (19) Směrnice 1999/29/ES by proto měla být změněna.
- (20) Stálý výbor pro krmiva nezaujal příznivé stanovisko. Komise proto nemohla přijmout zamýšlená opatření v souladu s postupem stanoveným v článku 13 směrnice 1999/29/ES,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Přílohy I a II směrnice 1999/29/ES se mění v souladu s přílohou této směrnice.

Článek 2

1. Členské státy do 1. července 2002 přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Budou tyto předpisy používat od 1. července 2002.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení.

Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 3

1. Nejpozději do 31. prosince 2004 budou ustanovení článku 1 poprvé přezkoumána s ohledem na nové údaje o přítomnosti dioxinů a polychlorovaných bifenylů typu dioxinů, zejména za účelem zařazení polychlorovaných bifenylů typu dioxinů mezi látky, jejichž obsah má být stanoven.

2. Do 31. prosince 2006 budou ustanovení článku 1 znovu přezkoumána s cílem významně snížit maximální obsahy.

Článek 4

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

Článek 5

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne 27. listopadu 2001.

Za Radu

předseda

A.NEYTS-UYTTEBROECK

PŘÍLOHA

Přílohy I a II směrnice 1999/29/ES se mění takto:

1. Příloha I se mění takto:

a) v tabulce v bodě „B. Produkty“ se bod 21 nahrazuje tímto:

Látky, produkty	Krmiva	Maximální obsah v mg/kg (ppm) v krmivu s obsahem vlhkosti 12 %
1	2	3
„21. Dioxin (souhrn polychlorovaných dibenzoparadioxinů (PCDD) a polychlorovaných dibenzofuranů (PCDF) vyjádřený v toxických ekvivalentech Světové zdravotnické organizace (WHO) za použití faktorů toxické ekvivalence (WHO-TEF, 1997) PCDD/F	Všechny krmné suroviny rostlinného původu, včetně rostlinných olejů a vedlejších výrobků	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(5),(6)}
	Minerální látky	1,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(5),(6)}
	Živočišný tuk, včetně mléčného a vaječného tuku	2,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(5),(6)}
	Ostatní produkty suchozemských zvířat, včetně mléka a mléčných výrobků a vajec a vaječných výrobků	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(5),(6)}
	Rybí olej	6 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(5),(6)}
	Ryby, ostatní vodní živočichové, jejich produkty a vedlejší výrobky s výjimkou rybího oleje ⁽⁷⁾	1,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(5),(6)}
	Krmné směsi s výjimkou krmiv pro kožešinová zvířata, domácí zvířata a ryby	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(5),(6)}
	Krmiva pro ryby Krmiva pro domácí zvířata	2,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(5),(6)} “

b) v příloze I na konci se zrušuje poznámka 5 pod čarou a nahrazuje těmito poznámkami pod čarou:

„⁽⁵⁾ Horní hranice koncentrace: při výpočtu horní hranice koncentrace se vychází z předpokladu, že všechny hodnoty různých kongenerů pod hranicí detekce se rovnají hranici detekce.

⁽⁶⁾ Tyto maximální obsahy budou poprvé přezkoumány do 31. prosince 2004 s ohledem na nové údaje o přítomnosti dioxinů a polychlorovaných bifenylových typů dioxinů, zejména za účelem začlenění polychlorovaných bifenylových typů dioxinů mezi látky, u nichž je třeba stanovit obsah, a opětovně budou přezkoumány do 31. prosince 2006 s cílem významně snížit maximální obsahy.

⁽⁷⁾ Na čerstvé ryby přímo dodané a použité bez mezizpracování k výrobě krmiv pro kožešinová zvířata se maximální obsah nevztahuje. Výrobky a zpracované živočišné bílkoviny pocházející z těchto kožešinových zvířat nemohou vstupovat do potravinového řetězce a je zakázáno jimi zkrmovat hospodářská zvířata držená, vykrmovaná nebo chovaná pro výrobu potravin.“

2. Příloha II se mění takto:

a) v tabulce v části A se bod 4 nahrazuje tímto:

Látky, produkty	Krmiva	Maximální obsah v mg/kg (ppm) v krmné surovině s obsahem vlhkosti 12 %
1	2	3
4. Dioxin (souhrn polychlorovaných dibenzoparadioxinů (PCDD) a polychlorovaných dibenzofuranů (PCDF) vyjádřený v toxických ekvivalentech Světové zdravotnické organizace (WHO) za použití faktorů toxické ekvivalence (WHO-TEF, 1997) PCDD/F	Všechny krmné suroviny rostlinného původu, včetně rostlinných olejů a vedlejších výrobků	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(2),(3)}
	Minerální látky	1,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(2),(3)}
	Živočišný tuk, včetně mléčného a vaječného tuku	2,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(2),(3)}
	Ostatní produkty suchozemských zvířat, včetně mléka a mléčných výrobků a vajec a vaječných výrobků	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(2),(3)}
	Rybí olej	6 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(2),(3)}
	Ryby, ostatní vodní živočichové, jejich produkty a vedlejší výrobky s výjimkou rybího oleje ⁽⁴⁾	1,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(2),(3)}
	Krmné směsi s výjimkou krmiv pro kožešinová zvířata, domácí zvířata a ryby	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(2),(3)}
	Krmiva pro ryby Krmiva pro domácí zvířata	2,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ^{(2),(3)} “

b) v části A na konci se zrušuje poznámka 2 pod čarou a nahrazuje se těmito poznámkami pod čarou:

- „⁽²⁾ Horní hranice koncentrace: při výpočtu horní hranice koncentrace se vychází z předpokladu, že všechny hodnoty různých kongenerů pod hranicí detekce se rovnají hranici detekce.
- ⁽³⁾ Tyto maximální obsahy budou poprvé přezkoumány do 31. prosince 2004 s ohledem na nové údaje o přítomnosti dioxinů a polychlorovaných bifenylů typu dioxinů, zejména za účelem začlenění polychlorovaných bifenylů typu dioxinů mezi látky, u nichž je třeba stanovit obsah, a opětovně budou přezkoumány do 31. prosince 2006 s cílem významně snížit maximální obsahy.
- ⁽⁴⁾ Na čerstvé ryby přímo dodané a použité bez mezizpracování k výrobě krmiv pro kožešinová zvířata se maximální obsah nevztahuje. Výrobky a zpracované živočišné bílkoviny pocházející z těchto kožešinových zvířat nemohou vstupovat do potravinového řetězce a je zakázáno jimi zkrmovat hospodářská zvířata držená, vykrmovaná nebo chovaná pro výrobu potravin.“